

ZLOČIN U LETOVANIĆU

Izvještaji sa suđenja

22. veljače 2010. godine - čitanje optužnice, dokazni postupak

Izvještava Tino Bego, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Tino Bego, Documenta, Zagreb, Milena Čalić Jelić, Documenta, Zagreb, Nebojša Paunović, Jelena Borić, OSCE, Zagreb.

Predsjednica Vijeća otvorila je zasjedanje, objavila predmet glavne rasprave i sastav Vijeća. Stranke u postupku nisu imale primjedbi na sastav Vijeća.

Konstatirano je da su na raspravu pristupili svjedoci Barica Ivanjek, Josip Jagodić, Michael Bavdaž i Ivica Tot, dok nije pristupio svjedok Ivan Kolarić, koji je telefonskim putem opravdao nedolazak na raspravu zbog odlaska liječniku te se obvezao doći na sutrašnje ročište.

Čitanje optužnice

Glavna rasprava započela je čitanjem optužnice ŽDO u Sisku pod brojem K-DO-22/09 od 03. prosinca 2009. godine, kojom se okrivljenicima stavlja na teret da su:

dana 07. rujna 1991. godine u 11,30 sati u Letovaniću, kao pripadnici oružanih snaga Republike Hrvatske, za vrijeme trajanja oružanih sukoba na širem području grada Siska, nakon zaprimljene dojave da mještаниn sela Letovanić civil Slavko Ivanjek u alkoholiziranom stanju po javnim mjestima vrijeđa i psuje predsjednika RH Franju Tuđmana i govori da će Srbi pobijediti u ratu, samo zbog toga, suprotno odredbama čl. 3. st. 1. toč. a, čl. 13. i čl. 32. IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine i čl. 2. i 4. Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II) od 08. lipnja 1977. godine, otišli njegovoj kući, fizički ga svladali i liscama vezali ruke na leđima, nakon čega su ga najprije odveli u prostoriju Mjesnog ureda Letovanić gdje su ga tukli rukama i nogama, a zatim su ga tako vezanog utrpali u tovarni sanduk automobila Zastava Polly bez registracije i krenuli s njime u pravcu Siska, da bi u nenaseljenom dijelu ceste između sela Letovanić i Žažina, zaustavili automobil, iznijeli Slavka Ivanjeka iz tovarnog sanduka vozila i gumenim palicama snažno izudarali po tijelu nanijevši mu krvne podljeve na trupu i ekstremitetima, mnogostruke prijelome skoro svih lijevih rebara i prijelom trećeg do desetog rebra desno, krvne podljeve i kolaps pluća s prodorom zraka u oba prsišta, pristajući time da ga usmrte, te ga tako pretučenog dovezli i ostavili na području vojarne zvanom „ORA“ u Galdovu, uslijed kojih ozljeda je kod Slavka Ivanjka ubrzo nastupila smrt,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba civilnu osobu mučili, nečovječno postupali i ubili, pa da su time počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva – označeno i kažnjivo po čl.120. st.1 OKZRH.

Nakon upita predsjednice Vijeća da li su razumjeli optužnicu okrivljenici su odgovorili potvrdno, nakon čega su upozoreni u smislu čl. 4. ZKP-a da imaju pravo očitovati se o svim činjenicama i dokazima koji ih terete, da imaju pravo iznijeti sve činjenice i dokaze koje im idu u korist te da nisu dužni iznositi svoju obranu niti odgovarati na pitanja.

I-okrivljenik je izjavio da se **ne osjeća krivim** za kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret.

II-okrivljenik je izjavio da se **ne osjeća krivim** za kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret.

Dokazni postupak

Saslušani su svjedoci: Barica Ivanjek, Josip Jagodić, Michael Bavdaž i Ivica Tot.

Svjedočenje Barice Ivenjek

Svjedokinja je izjavila da se sjeća da je kritičnog dana bila subota i da su pred njenu kuću, u kojoj je živjela sa suprugom Slavkom Ivanjekom, kćerkom i svojim ocem, u poslijepodnevnim satima došle 4 ili 5 njoj nepoznate osobe u maskiranim uniformama i odvele njenog supruga. Navedene osobe su došle automobilom marke „Zastava“. Za to vrijeme ona je bila u jednoj manjoj sobi s jednim čovjekom iz grupe koja je došla.

Ne zna kako je odveden njen suprug, zbog čega je odveden i da li je primijenjena sila. Jedino se sjeća da su, kada su započela ratna zbivanja, susjedi po selu širili priče da je njen suprug Srbin i da su ga izbjegavali. U selu su se već organizirale straže. Misli da je njen suprug bio jednom na straži, no kako je bio sklon alkoholu više ga nisu zvali.

Radi svega toga dva tjedna prije odvođenja supruga pošla je razgovarati s Ivanom Krulićem, koji je radio u Petrinji u policiji, a potužila se i Josipu Posavcu. Razgovoru s Posavcem prisustvovao je i Josip Jagodić. Željela je da se njenog supruga angažira u držanju straže ili čak da ga se mobilizira u hrvatsku vojsku.

Zbog naprijed navedenog mislila je da su uniformirane osobe po njenog supruga došle s tim ciljem, ali i da ga malo zastraše, jer je bio sklon konzumiranju alkohola.

No idući dan suprug se nije vratio, a ona je u ponedjeljak otišla na svoje radno mjesto u Željezaru. Istoga dana ondje je do nje došla jedna službena osoba i rekla joj da ide na prepoznavanje na patologiju Bolnice u Sisku, no njoj je pozlilo i završila je u bolnici u Popovači, a njene prijateljice Marica Mravac i Marija Minić, koje su poznavale njenog supruga, obavile su prepoznavanje.

Inače, njen suprug bio je zaposlen kao dostavljač u Skupštini Općine Petrinja. Šest godina živjeli su u Petrinji, a nakon toga 14 godina u Letovaniću.

Svjedokinja je također iskazala da je njen pokojni suprug bio sklon prekomjernom konzumiranju alkohola, a u alkoholiziranom stanju znao je psovati RH, tadašnjeg predsjednika Franju Tuđmana te govoriti da će JNA pobijediti.

Na posebna pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedokinja je odgovorila da se požalila Josipu Posavcu i Ivanu Kruliću, jer je jedino njih poznavala, bili su joj najbliži i mislila je da su oni osobe koje će utjecati da se njenog supruga angažira u držanju straže ili čak da ga se mobilizira u hrvatsku vojsku. Bojala se zbog toga što je njen suprug psovao naprijed navedeno. Nije vidjela kada su nepoznate osobe odvodile njezinog supruga i je li on pri tome bio vezan, no od sada

pokojne šogorice, koja se u kritičnom trenutku nalazila na cesti ispred kuće, čula je da je njen suprug odvezen automobilom iz Letovanića do kriznog štaba. Isto je čula i od drugih ljudi. Izjavila je da je u trenutku odvođenja supruga u kući bila i kći Vesna, no nije joj poznato u kojoj se prostoriji nalazila i što je vidjela.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenog, svjedokinja je odgovorila da nije vidjela osobni automobil kojim je odvezen njezin suprug, no šogorica i šogor su joj rekli da je to bio automobil „Zastava“, crveno bijele boje.

Nadalje, izjavila je da je nju i djecu pokojni suprug, kada je bio u alkoholiziranom stanju, znao fizički zlostavljati, te kako nije baš sigurna da li je suprug odveden točno 07. rujna 1991. godine, ili se radilo o nekom drugom datumu. Sigurna je da je bila subota, jer je i ona tada bila kod kuće i nije radila, a i suprug je bio kod kuće i nije radio, a inače je svakodnevno tijekom tjedna odlazio na posao u Petrinju.

Na posebna pitanja braniteljice II-okrivljenog, rekla je da se krizni štab nalazio u prostorijama mjesne zajednice i da je bio udaljen oko 500 metara od njene kuće.

Prve iskaze u vezi odvođenja supruga dala je prije 3 ili 4 godine. Ispitivana je nekoliko puta.

Nepoznate uniformirane osobe izvršile su premetačinu po kući, no koliko je njoj poznato ništa nisu pronašli. Njen suprug kritičnog dana nije bio alkoholiziran i nije prijetio ni njoj ni njejoj djeci.

Svjedočenje Josipa Jagodića

Svjedok je iskazao da je pokojnog Slavka Ivanjeka poznavao, budući su živjeli u istom selu, ali se s njim nije družio. Čuo je da je bio sklon alkoholu.

Izjavio je da je bio predsjednik Mjesne zajednice u Letovaniću, a početkom ratnih sukoba postao je i predsjednik kriznog štaba. Jednom je po pozivu došao kod Josipa Posavca. Kada je došao kod njega, ondje se nalazila supruga pokojnog Ivanjeka, koja je kroz plač pričala da će ih Slavko sve pobiti, da ima spisak osoba koje će ubijati i da će ubijati hrvatske vojnike, da će napraviti glupost.

Nadalje je rekao da je, kada se vraćao kući u centru Letovanića sreo hrvatske vojnike te ih je upozorio da se čuvaju pijane budale koja prijeti da će ih pobiti.

Iz Letovanića je otišao na teren u Slunj, a po povratku je čuo da je Slavko Ivanjek ubijen.

Na posebno pitanje tužitelja, svjedok je odgovorio kako ne zna temeljem čega je došlo do intervencije, tj. odvođenja Slavka Ivanjeka.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenog, svjedok je odgovorio da ne zna koga je Barica Ivanjek mogla pozvati da je zaštiti u to vrijeme, da dozvoljava da se ista tada žalila da nju i djecu suprug maltretira i da nije postojala mogućnost intervencije policije radi remećenje javnog reda i mira, budući je u to vrijeme vladao kaos i da je selo bilo puno vojnika i izbjeglica.

Na posebna pitanja braniteljice II-okrivljenog, svjedok je rekao da se ne sjeća da je u to vrijeme razgovarao sa Ivanom Kolarićem, da je čuo kako je Slavko Ivanjek sklon alkoholu i da nije hrvatskim vojnicima Ivanjeka imenovao kao osobu koja prijeti da će ubiti hrvatske vojnike, već da im je rekao da se čuvaju jedne pijane budale iz Letovanića.

Na posebno pitanje člana Vijeća, svjedok je odgovorio da je imao dokument iz kojeg je razvidno kako je on predsjednik kriznog štaba, da nije znao koje su mu dužnosti i ovlasti niti što treba

raditi, no da ionako nije bio kod kuće jer je bio u hrvatskoj vojsci. Rekao je i da je u kritično vrijeme vladao kaos i bezvlašće te da se nije imao kome obratiti u vezi prijetnji Slavka Ivanjeka. Jedino što je napravio bilo je usmeno obavještenje pripadnika hrvatske vojske.

Na posebno pitanje odgovorio je da se ne sjeća koliko je vojske tada bilo u Letovaniću niti dana kada se Barica Ivanjek tužila na pokojnog supruga.

Svjedočenje Michaela Bavdaža

Svjedok je rekao da nema saznanja o konkretnom slučaju, ne zna pokojnog Slavka Ivanjeka niti okrivljenike.

1991. godine bio je na odsluženju redovnog vojnog roka u JNA. Iz JNA je pobjegao u lipnju iste godine i javio se u PU Sisačko-moslavačku, odakle je poslan u Zagreb u pričuvni sastav policije, gdje je radio na osiguranju Sabora. Početkom ratnih zbivanja vratio se u Sisak.

Tada je već bio osnovan ZNG i njegovi pripadnici su bili stacionirani na ORI. On je kao pričuvni policajac bio na straži i radio je na centrali. To je radio svega 2 tjedna. Za to vrijeme nije dovedena niti jedna osoba, a nije niti čuo da je na ORI ubijena civilna osoba. To je čuo tek kasnije. Tek je na ispitivanju doznao kako je u knjizi dežurstva u policiji evidentirano da je on poslao policiji obavijest kako je dovedena jedna civilna osoba u jako teškom stanju.

Na posebno pitanje tužitelja rekao je da nikada, dok je bio na ORI, nije poslao obavijest policiji. Dok je on bio na ORI ondje nije vršen nikakav očevid niti je pronađeno mrtvo tijelo. Zapovjednik ORE bio je Drago Matanović, no, s obzirom na tadašnju situaciju, isti se nigdje ne vodi kao osoba koja je bila na ORI.

Miru Ročov, Ivicu Furdija, Marijana Jergovića, Tugomira Huseinovića i Darka Lepesića ne poznaje.

Na pitanja branitelja I-okrivljenog, svjedok je rekao da u zgradi specijalne policije na ORI nije bilo nikoga, da nije bilo ikakvog šatora, da je zapovjednik bio Drago Matanović, zapovjednik skladišta Ivo Klepić, da je dežurni doktor bio jedan doktor iz Dalmacije, zvali su ga „Dok“, no ime mu ne zna, te da je kasnije čuo kako su ljudi dovođeni u ORU i premlaćivani.

Na pitanja braniteljice II-okrivljenog, svjedok je rekao da si nije mogao objasniti kako se na zapisniku policije nalazi njegovo ime kao osobe koje je obavijestila policiju da je na ORU doveden premlaćeni čovjek.

Iz prostorije, u kojoj se on nalazio, ne vidi se ulaz u ORU, no misli da se na samom ulazu nalazila jedna govornica i to kod rampe. Nadalje, rekao je da je jedino on radio na tom mjestu, no da nije cijelo vrijeme bio ondje, već je, nakon što je sastavio spisak straže i predao ga vojnicima, išao kući, a navedena prostorija se, nakon njegovog odlaska, nije zaključavala.

Na daljnja pitanja, rekao je da su u zgradi, u kojoj se nalazila dežurana, bile i kancelarije glavnog zapovjednika, osoba zaduženih za obračun plaće i ambulanta, a iza te zgrade nalazila se zgrada sa kantinom i kuhinjom, nasuprot koje se nalazilo skladište, a iza svega su bile još dvije zgrade u kojima su se nalazile spavaone. On je bio jedini pripadnik policije na ORI, a bio je odjeven u maskirnu odoru sa oznakom policije.

Na ORI je postojalo stražarsko osiguranje. Za vrijeme njegovog boravka ondje su boravili pripadnici 2. gardijske brigade ZNG-a. Drugih postrojbi nije bilo. Na ORU su mogle ući samo uniformirane osobe, dok je civilnim osobama ulaz bio zabranjen.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, odgovorio je da su se osobe iz drugih prostorija znale služiti njegovim telefonom.

Svjedočenje Ivica Tota

Svjedok je u kritičnom vremenu bio pripadnik hrvatske vojske. Bio je stacioniran u prostorijama Mjesnog ureda Letovanić.

Rekao je da o predmetnim događajima nema neposrednih saznanja, jer toga dana nije bio u Letovaniću nego kod kuće, a idući je dan, kada je došao u postrojbu, čuo priče kako je supruga pokojnog Slavka Ivanjek došla i prijavila da joj suprug u alkoholiziranom stanju prijeti kako će sve pobiti, zapaliti, dignuti u zrak ustaše u selu.

Nadalje je rekao da Slavka Ivanjeka niti ne poznaje, nije ga nikada vidio, a nekoliko dana nakon opisanog događaja čuo je da je umro. Čuo je da su ga okrivljenici dovezli u policiju u Sisku. Poznato mu je da je automobil „Zastava polly“ crveno-bijele boje vozio I-okrivljeni Ivica Kosturin.

Na posebna pitanja tužitelja, rekao je da ne zna točno tko mu je od pripadnika hrvatske vojske sve navedeno ispričao, no da postoji mogućnost da mu je to ispričao I-okrivljeni, budući da su razgovarali o inkriminiranom događaju.

Nadalje, rekao je da je iz priča u selu i pripadnika hrvatske vojske čuo da je pok. Slavko Ivanjek pušten sa ispitivanja iz policije i da ga je pregazio automobil.

Rekao je i da je čuo da je Stjepan Šipišić bio nekakav savjetnik za miniranje, a poslije policajac, te da nije bio pripadnik njihove postrojbe.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenog, rekao je da mu nije poznato kome bi se supruga pok. Slavka Ivanjeka mogla obratiti zbog uznemiravanja, jer temeljne policije nije bilo na licu mjesta.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica Vijeća upozorava sve svjedoke odjednom, a ne zasebno svakog svjedoka, neposredno prije davanja samog iskaza, kao je propisano čl. 288. ZKP-a.¹*

¹ Članak 288. ZKP-a glasi:

(1) Svjedoci se ispituju svaki posebno i bez ostalih svjedoka. Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

(2) Svjedok će se najprije pitati za ime i prezime, ime oca, zanimanje, boravište, mjesto rođenja, godine života, osobni identifikacijski broj i njegov odnos s okrivljenikom i oštećenikom.

(3) Nakon toga svjedok će se upozoriti da je dužan govoriti istinu, da ne smije ništa prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo. Svjedok će se upozoriti i da nije dužan odgovarati na pitanja predviđena u članku 45. stavka 1. točki 3. i članku 286. stavku 1. ovog Zakona i ta će se upozorenja unijeti u zapisnik.

- *Predsjednica Vijeća je okrivljenike, nakon što su se očitovali da se ne osjećaju krivima za kazneno djelo koje im se stavlja na teret, propustila pitati da li žele svoju obranu iznositi sada ili na kraju dokaznog postupka, sukladno čl. 416.st.5 ZKP-a.²*
- *Predsjednica vijeće propustila je unijeti u zapisnik pitanje I-okrivljenika svjedokinji Barici Ivanjek koje je glasilo: „Kako ste znali da je subota, ako Skupština Općine Petrinja nije radila od kolovoza 1991. godine?“, na koje svjedokinja nije dala odgovor.*

23. veljače 2010. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Milena Čalić-Jelić, Documenta Zagreb, Nebojša Paunović, Ured OEES-a u Zagrebu, novinar Večernjeg lista, obitelj optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Sisačko-moslavačke županije

Svjedočenje Ivana Kolarića

Svjedok kao stanovnik Letovanića te zapovjednik narodne zaštite u 1991. godini je iskazao da je poznavao Slavka Ivanjeka te je znao da isti ima problem prekomjernog konzumiranja alkohola. Isti se znao neprimjereno ponašati, vješao je uniformu JNA u dvorištu svoje kuće. Svjedok je opisao situaciju u selu te jeseni 1991. kao kaotičnu, jer se u selu nalazio znatan broj vojnika te prognanika. Svjedok osobno nije vidio odvođenje Slavka Ivanjeka već mu je suseljanin Josip Jagodić ispričao da su Slavka odvele 4 osobe u maskirnim uniformama te je odvežen u pravcu Siska. To je saznao isti taj dan oko 14:00 sati, ali ne zna točno kad se odvođenje dogodilo. Isto tako Jagodić mu je rekao da Slavko Ivanjek ima eksploziv, listu članova HDZ-a koje treba likvidirati. Svjedok je rekao da je nakon kraćeg vremena saznao za smrt Slavka Ivanjeka od Josipa Jagodića koji ga je tražio u Sisku na policiji, mrtvačnici.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO svjedok je odgovorio da mu Jagodić nije spomenuo imena osoba koje su odvele Ivanjeka. Dalje je svjedok pojasnio da Slavko Ivanjek nije bio mobiliziran jer je radio kao dostavljač u općini u Petrinji te je svaki dan putovao na posao.

Na posebno pitanje braniteljice 2. okrivljenog svjedok je odgovorio da je Slavko Ivanjek sahranjen tri dana nakon odvođenja.

Svjedočenje Josipa Posaveca

Svjedok je stanovnik Letovanića te dragovoljac Domovinskog rata od listopada 1990. godine. Umirovljen je kao narednik 2. Gardijske brigade 2002. godine. Iskazao je da nema neposrednih saznanja o odvođenju Slavka Ivanjeka jer je tada bio na terenu. Inače, supruga Slavka Ivanjeka mu je rođaka te se ista žalila na ponašanje svog supruga koji u

² *Stavak 5. članka 418 ZKP-a, glasi:*

(3) Ako se optuženik očituje da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim, ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako on drukčije ne zahtijeva.

pijanom stanju pričao gluposti (JNA nitko ne može pobijediti, 3. vojna sila u Europi) te se bojala za sebe i djecu. Svjedok je iskazao da je zbog svog čestog izbjivanja uputio Baricu na Josipa Jagodića te istog zamolio da pomogne. Josip Jagodić mu je rekao da će obavijestiti vojsku. Barica Ivanjek se potužila i svom rođaku Ivici Kruliću, koji je tada radio u policiji.

O samom odvođenju Slavka Ivanjeka svjedok je saznao od svoje majke, koja mu je rekla da su istog odvele uniformirane osobe. Nije mogla precizirati koliko njih, od 3 do 5.

Nekoliko dana nakon odvođenja Slavkova supruga Barica je ispričala svjedoku da su policajci iz Siska došli radi prepoznavanja, identifikacije tijela. Tada su svjedok i Ivica Krulić otišli u Sisak radi identifikacije. Prvo su bili na policiji, potom u kriznom štabu, u zapovjedništvu u „Jodnom“ te na „ORI“. Nitko nije imao saznanja o Slavku Ivanjeku. Tijelo su pronašli u mrtvačnici i identificirali ga.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO svjedok je odgovorio da ne zna datum kad je Ivanjek odveden, a ne sjeća se koliko je dana prošlo od odvođenja do pronalaska tijela u mrtvačnici. Svjedok je nadodao da je isti taj dan, nakon prepoznavanja, Ivanjek sahranjen.

Na posebno pitanje branitelja 1. okrivljenog svjedok je odgovorio da se Barica Ivanjek znala žaliti da Slavko maltretira nju i djecu te je stoga zaključio da se ista boji za sebe i djecu. Svjedok je naveo da je Slavko bio takav samo dok je bio pijan. Svjedok je iskazao da se Barica išla žaliti na supruga u Krizni štab. Isto je rekla njegovim roditeljima koji su sada pokojni.

Na posebno pitanje svjedok je odgovorio da je u „ORI“ razgovarao sa stražarom koji mu je rekao da Slavko Ivanjek nije tamo. Svjedok je naglasio da traži mrtvo tijelo istog. U mrtvačnici mu je pokazano nekoliko tijela te je on prepoznao pok. Slavka, pri tom nije ispunio nikakav formular.

Na posebno pitanje braniteljice 2. okrivljenog svjedok je odgovorio da je krenuo tražiti, točnije identificirati mrtvo tijelo jer prema riječima Barice to je ono što su joj policajci rekli tražeći njegovu fotografiju. Točnije, fotografiju je dala kćerka jer Barica tada nije bila kod kuće. Stoga je prvo otišao na policiju odakle su ga uputili na „ORU“.

Na posebno pitanje 2. okrivljenog svjedok je iskazao da je bilo neobično to što Slavko Ivanjek svaki dan putuje za Petrinju, kad je u to vrijeme već znatan broj prognanika dolazio iz Petrinje u Letovanić.

Svjedočenje Ivanke Posavec

Svjedokinja je kao prva susjeda pok. Slavka Ivanjeka i njegove obitelji iskazala da je Slavko bio mračan tip, osobito kad je bio alkoholiziran, inače je bio dobar čovjek. Slavko je sve do dana odvođenja išao na posao u Petrinju. U Letovaniću je tada već bila stacionirana Hrvatska vojska i bilo je dosta prognanika. Svjedokinja je iskazala da se sjeća da je jedan dan Barica došla kod njih, razgovarala je sa njenim suprugom, a potom sa Josipom Jagodićem, kojem je ispričala da se boji za sebe i djecu. Josip joj je rekao da će otići u krizni štab te vidjeti kako joj pomoći. Svjedokinji je njena svekrva rekla da su kasnije došli vojnici i odveli Slavka. Svjedokinja to nije vidjela jer nije bila kod kuće. Nekoliko dana poslije došla je policija. Djelatnici su na upit svjedokinje odgovorili da je Slavko mrtav te da traže njegovu fotografiju radi prepoznavanja tijela. U kući Slavka Ivanjeka bila su njegova djeca i stari djed. Svjedokinjin suprug je zajedno sa Ivanom Krulićem otišao u Sisak radi prepoznavanja i dovoženja tijela.

Svjedočenje Davora Kinga

Svjedok je ispitan kao vojnik 36. bataljuna, stacioniran u inkriminirano vrijeme u Letovaniću, pod komandom 1. okrivljenog, učestvovao je u uhićenju Slavka Ivanjeka.

Svjedok je iskazao da je u to vrijeme 10-tak ljudi bilo stacionirano u mjesnom uredu. Nije poznavao Slavka Ivanjeka, niti je znao išta o njemu te nema saznanja zašto se tog dana išlo do njegove kuće, niti zašto je isti uhićen. Ne zna po čijoj su naredbi toga dana crvenim automobilom „Zastava poly“, kojim je upravljao 1. okrivljeni, došli do kuće Slavka Ivanjeka. U automobilu su bili i 2. okrivljeni te još jedna osoba, koje se ne sjeća. Svjedok je naveo da je on ostao pokraj automobila, dok je 1. okrivljeni išao do ulaza kuće. Ne zna gdje su bili ostali. Slavko Ivanjek je sam, bez pružanja otpora izašao iz kuće, ušao je u prtljažni dio automobila. Svjedok se ne sjeća da li je on išao s njima natrag automobilom ili pješke. Ne zna da li je Slavko Ivanjek uveden u prostorije mjesnog ureda, sjeća se da je automobilom odvezen dalje, ali se ne sjeća tko je bio u vozilu. Daljnjih saznanja nema, nije čuo nikakve priče o tom događaju u selu.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO svjedok je odgovorio da se ne sjeća tko je naredio Slavku Ivanjeku da uđe u automobil, da kritične zgrade nije vidio ni suprugu ni kćerke Slavka Ivanjeka, da se ne sjeća da li je Slavko Ivanjek bio vezan.

Na daljnji upit svjedok je pojasnio da nije bio zainteresiran za cijeli događaj te se ne sjeća tko je ulazio u mjesni ured, koliko su se tamo zadržali, kojim automobilom je Slavko Ivanjek odvezen dalje.

Na posebno pitanje braniteljice 2. okrivljenog svjedok je iskazao da je u vezi ovog događaja prvi put ispitan na policiji 2002., a poslije još 2 ili 3 puta. Prošle godine ispitan je na sudu.

Na posebno pitanje 2. okrivljenog svjedok je odgovorio da misli da je Slavka Ivanjeka prijavila njegova supruga, da je odlazak na intervenciju mogao zapovjediti samo 1. okrivljeni, da je kritične zgrade 1. okrivljeni bio naoružan automatskom puškom, dok svjedok, a ni 2. okrivljeni nisu imali oružje niti policijske palice (pendreke).

Svjedočenje Darka Lepesića

Svjedok je ispitan kao djelatnik policije, koji je tijekom 1991. radio u odjelu potraga, danas je u mirovini.

Iskazao je da je po obavijesti dežurnog policajaca pozvan na očevid na „ORU“, gdje je u jednom od šatora pronađeno mrtvo tijelo nepoznatog muškarca. Na „ORU“ je došao sam službenim automobilom, nakon njega su došli policajci koji su obavili očevid. Svjedok je bio prisutan obavljanju očevida. Fotografiranje je vršio krim-tehničar, svjedok misli da je to radio Dražen Demerac. Misli da je naknadno došao liječnik sa kolima hitne pomoći te konstatirao smrt. Na „ORI“ su tada bili smješteni pripadnici hrvatske vojske, odjeveni u maskirne uniforme.

Okrivljenike ne poznaje.

Svjedok poznaje Mihaela Bavdaža, ali se ne sjeća da ga je tada tamo vidio.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO svjedok je iskazao da je njegov zadatak bio sačuvati tragove, uzeti otiske, izuzeti odjeću. Svjedok je naveo da su Marijan Jergović i Tugomir Huseinović, članovi očevidne ekipe, stigli naknadno jer su čekali istražnog suca. Svjedok pretpostavlja da je netko iz „ORE“ obavijestio policiju i liječnika o pronalasku mrtvog tijela.

Tamo su sa svjedokom bili vojnici sa „ORE“, koji su isto bili iznenađeni pronalaskom mrtvog tijela. Isti su ga i doveli do šatora gdje je bilo tijelo. Svjedok navodi da nitko od policije nije pratio tijelo prilikom prevoženja u mrtvačnicu. Nadalje je odgovorio da je zapisnik o očevidu sastavio Marijan Jergović.

Na posebno pitanje branitelja 1. okrivljenog svjedok je opisao ležeći položaj pronađenog tijela te je rekao da je napravljeno 10-tak fotografija, da je sačekao očevidnu ekipu, da ne zna da li su oni imali problema prilikom ulaska u „ORU“, da je šator bio smješten 50-100 metara lijevo od ulaska na „ORU“, da je to bio vojni šator, da je sve tragove izuzeo krim-tehničar. Na daljnje pitanje rekao je da nikoga nije legitimirao niti saslušao jer su to bili pripadnici vojske u ingerenciji vojne policije.

Na posebno pitanje braniteljice 1. okrivljenog svjedok je odgovorio da se posebno sjeća tog događaja jer to je jedini slučaj koji je imao na „ORI“.

Na pitanje 1. okrivljenog svjedok je odgovorio da on ne zna točan datum događaja, ali o istom postoje pisani tragovi u dežurnoj službi. Sjeća se samo da su to bili popodnevni sati, da je hitna pomoć došla dok je on još bio tamo.

Na posebno pitanje člana vijeća svjedok je odgovorio da je vodio službenu evidenciju izlazaka na teren pa da svi podaci moraju biti tamo.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica Vijeća polovično upućuje/upozorava svjedoke; samo na dužnost svjedočenja te posljedice davanja lažnog iskaza, dok upozorenje na prava svjedoka da ne odgovore na pojedina pitanja nije dano. To je osobito bilo važno prilikom ispitivanja svjedoka Davora Kinga, koji je osobno sudjelovao u uhićenju žrtve Slavka Ivanjeka;*
- *prilikom ispitivanja policajca koji je bio na uviđaju na prostoru ORA-e (barake nekadašnje omladinske radne akcije u Sisku, uz rijeku Savu) te dežurnog vojnika, razvidno je da je u to vrijeme bio iznimno veliki broj očevida vezanih uz nađena mrtva tijela, ali policajac/svjedok napominje žrtve Hrvate s fronta, dok se druge žrtve nikako ne spominju;*
- *predstavnici Ureda za podršku svjedocima prisutni su u ovom suđenju te daju psihološko/pravnu pomoć svjedocima na hodniku ispred sudnice;*
- *suđenje je popraćeno zaštitnim mjerama pravosudnih policajaca koji prilikom ulaska u sudnicu pregledavaju sve prisutne u publici.*

24. veljače 2010. godine - nastavak dokaznog postupka

Izveštava Tino Bego, Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Tino Bego i Milena Čalić Jelić, Documenta, Zagreb, Nebojša Paunović i Monika Čavlović, Ured OESS-a u Zagrebu, novinar Večernjeg lista, obitelj optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Sisačko-moslavačke županije

Saslušani su slijedeći svjedoci: Mile Ručnov, Ivica Furdi, Marijan Jergović, Tugomir Huseinović i Mijo Čondić.

Svjedočenje Mile Ručnova

Svjedok je iskazao kako je od događaja prošlo 20 godina, da se događaja uopće ne sjeća niti ima ikakva saznanja. Tada je bio voditelj operativnog dežurstva u PU Sisak. S njim je radio Ivica Furdi. Kako je prvi put ispitivan tijekom 2009. godine, tek tada je pogledao dnevnik događanja i vidio što je u isti upisano. Po rukopisu je zaključio kako je podatke u dnevniku događanja upisao njegov kolega Ivica Furdi. Ne sjeća se tko je od njih dvojice zaprimio navedenu dojavu, a iz samog dnevnika proizlazi da je dojavljena telefonskim putem. Rekao je da se nakon primitka dojave podaci upisuju u jednu pomoćnu bilježnicu, u koju se upisuje vrijeme, tko je izvršio dojavu i kratki sadržaj dojave.

Na posebna pitanja zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio kako nije pravilo da osoba koja je primila dojavu upisuje podatke u dnevnik događanja, a da su podaci iz tzv. šalabahtera, tj. bilježnice, poznati njemu i kolegi, stoga ne zna tko je kritične zgođe pisao tzv. šalabahter. Nadalje, svjedok je odgovorio kako se uvijek pita tko vrši dojavu, nakon čega se ustrojjava ekipa i šalje na lice mjesta radi provjere da li se radi o istinitoj dojavu, a ustrojjava se i očevidna ekipa i po povratku iste se vrši upis podataka u dnevnik događanja te se kompletni podaci unose u računalo. Michaela Bavdaža ne poznaje.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da za istinitost dnevnika događanja odgovara osoba koja ga piše te da se najprije pišu podaci osobe koja je izvršila dojavu, a po povratku očevidne ekipe upisuju se podaci, tj. činjenice koje su utvrđene na licu mjesta, kao i mjere koje su poduzete. Rekao je da se vodi samo dnevnik događanja, a ne i nekakva evidencija izlazaka. Podaci u dnevnik događanja upisuju se kronološkim redom te postoji mogućnost da krim. tehničar koji je bio na licu mjesta nije uveden u dnevnik događanja kao osoba koja je prisustvovala događaju, a da postoji mogućnost da neka od evidentiranih osoba zapravo nije prisustvovala događaju, no da ne vjeruje da se to i dogodilo.

Nadalje, svjedok je odgovorio da pretpostavlja da je u navedenom slučaju obaviješten istražni sudac, da se isti u pravilu obavještava prije očevida, da se tijelo po završetku očevida prevozi u mrtvačnicu ili da se vrši obdukcija po nalogu istražnog suca, te da se sve obavlja bez pratnje djelatnika policije.

Na posebna pitanja braniteljice II-okrivljenika, svjedok je odgovorio da su, ukoliko su u dnevniku događanja i u zapisniku o uviđaju upisani različiti podaci, mjerodavni su podaci koji se nalaze u dnevniku događanja.

Na posebna pitanja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da je dnevnom zapovjedi utvrđen dnevni raspored po kojem je unaprijed određeno koje će patrole biti poslana na intervenciju toga dana te da broj krim. tehničara nije ograničen, ali da obično na uviđaj ide po jedan, koji može zatražiti i pomoć drugih.

Na posebno pitanje predsjednice vijeća svjedok je odgovorio kako odmah po dojavu na lice mjesta odlazi ophodnja koja osigurava mjesto događaja, a iza njih dolazi očevidna ekipa (operativac i krim. tehničar). Zadaća operativca je konstatirati činjenično stanje, prikupiti materijalne dokaze, obaviti informativne razgovore, a zadaća krim. tehničara je vršiti fotografiranje mjesta događaja, po potrebi uzimanje tragova i otisaka. Zapisnik o uviđaju piše operativac, no u nekim slučajevima i istražni sudac.

Svjedočenje Ivica Furdija

Svjedok je iskazao da je u inkriminiranom razdoblju radio zajedno sa Milanom Ručnovim, koji je bio voditelj smjene operativnog dežurstva. Radili su u istoj kancelariji.

Konkretnog događaja se ne sjeća. Nakon što je pogledao dnevnik događanja, rekao je kako se radi o dojavi koju je on pisao, no jedino što može reći o događaju je ono što je napisano u dnevniku, jer se istog ne sjeća. Michaela Bavdaša se ne sjeća, a dnevnik je pisao u dva dijela, prvo je zapisao dojavu i podatke vezane uz nju, a po dolasku očevidne ekipe činjenice koje su utvrđene na licu mjesta.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio da prema rasporedu službe, odnosno prema dnevnom rasporedu PP Sisak, na lice mjesta najprije ide ophodnja, a potom očevidna ekipa.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da se ne sjeća da li je on ili šef smjene poslao ophodnju na lice mjesta, a da su imena djelatnika policijske ophodnje koja je poslana na lice mjesta kao i imena operativaca odmah upisani u dnevnik događanja. Naime, zadnja kolona u dnevniku događanja upisuje se odmah po dojavi, a drugi dio po povratku ekipe sa očevida. Uz operativca Marijana Jergovića išao je i tehničar, koji nije upisan, jer nije bio u upravi ili nije bilo rasporeda dežurstava za krim. tehničare. Marijan Jergović mu je izdiktirao rečenicu da je „dr. Mira Stambolija konstatirala da je smrt nastupila od udarca tup-tvrđog predmeta“.

Na posebna pitanja braniteljice II-okrivljenika, rekao je da je dežurni operativac u odjelu za potrage bio Marijan Jergović. Rekao je da navedeni odjel spada u kriminalističku policiju te da je on (svejdok), ukoliko je nekog pozvao iz toga odjela, to bio Marijan Jergović.

Na posebno pitanje I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da, ukoliko ne upiše ime krim. tehničara koji je bio na licu mjesta, nakon godinu dana više ne može znati njegovo ime.

Na posebno pitanje II-okrivljenika, svjedok je odgovorio da se ne sjeća da li je u dnevnom rasporedu u to vrijeme bila samo jedna ophodnja ili više njih.

Na posebno pitanje člana vijeća, svjedok je odgovorio kako postoji zapisnik o očevidu u koji se zapisuju sve prisutne osobe na licu mjesta.

Svjedočenje Marijana Jergovića

Svjedok je iskazao da je u kritično vrijeme radio kao operativni djelatnik ekipe za očevid pri PU sisačko-moslavačkoj, a o konkretnom slučaju ima samo površna saznanja, jer mu je to bio četvrti uviđaj koji je obavio toga dana. Po dojavi dežurnog operativca sam je otišao na mjesto događaja i dolaskom u krug „ORE“ zaustavio se kod porte, gdje se nalazila jedna vojna osoba koja ga je uputila ka šatorima. Ulaskom u dvorište „ORE“, sa lijeve strane, nalazila su se tri šatora, a u jednom od njih, misli trećem, nalazila se osoba koje je ležala na leđima i nije davala znakove života. Fiksirao je mjesto događaja, sačinio zapisnik o uviđaju i podnio kaznenu prijavu protiv nepoznatog počinitelja.

Nadalje je iskazao da se ne sjeća da li je netko od djelatnika policije već bio na licu mjesta, nije bio prisutan ni dežurni istražni sudac, a nije bilo ni doktora, kao ni vozila hitne pomoći. Koliko se sjeća, na lice mjesta stigao je oko 15,00 sati, a uviđaj je obavljao oko 45 minuta. Ne sjeća se da li je izvješće dežurnima podnosio odmah nakon uviđaja ili kasnije, no običaj je da se isto podnosi odmah nakon uviđaja i to operativnom dežurstvu, kada se sačinjava i drugi dio dnevnika. Kako nije imao sve podatke o prisutnim osobama na licu mjesta, naknadno je dobio podatke od PU Sisak i tada je saznao da je na licu mjesta bila dr. Stambolija i konstatirala smrt, a iz zapisnika o uviđaju proizlazi da je krim. tehničar bio Tugomir Huseinović, no on (svejdok) se toga ne sjeća.

Istaknuo je da je zapisnik o uviđaju pisao 28. listopada 1991. godine, jer do tada nije raspolagao svim potrebnim podacima, a kritičnoga dana imao je 5 uviđaja.

Michaela Bavdaža upoznao je tek 1995. godine.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio da je koristio podatke iz dnevnika događaja prilikom sastavljanja zapisnika o uviđaju i da ne može objasniti kako se podaci razlikuju, te da je Tugomir Huseinović bio dežurni krim. policajac, radi čega ga je i upisao kao osobu prisutnu na mjestu događaja, iako on fizički nije bio prisutan.

Nadalje, rekao je da ni sa kim nije pričao na mjestu događaja, a posebno ne sa pripadnicima ZNG-a, stoga ne može objasniti zašto su ti podaci upisani u rubrici 7 dnevnika, u koju se upisuju podaci koje operativci govore nakon povratka sa lica mjesta događaja, a ne sjeća se da li je on to izdiktirao Mili Ručnovu i Ivici Furdiju. Ni sa kim nije razgovarao, no vidio je pripadnike vojske. Ne sjeća se je li netko od policije bio na licu mjesta, no zna da ondje nisu bili Tugomir Huseinović ni Darko Lepšić.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da se ne može izjasniti o podacima iz zapisnika o očevidu u kojem stoji da je očevid započeo u 14,20 sati, a završio u 16,15 sati, da nije imao nikakvih problema prilikom ulaska u prostore „ORE“, kako nije izuzeo materijalne tragove sa lica mjesta, jer je dobio obavijest od operativnog dežurstva, a ono je obavijestilo istražnog suca koji je naložio odvoženje tijela u Bolnicu Sisak radi obdukcije, te da je i on postupao po nalogu istražnog suca. Nadalje, naveo je da nije bio prisutan prilikom odvoženja tijela, da ne zna tko je bio prisutan, da je on samo konstatirao vidljive povrede na tijelu mrtve osobe te da nije imao ovlasti obavljati razgovore sa pripadnicima ZNG-a, odnosno HV-a, i da ne zna da li bi, da je bila oformljena jedinica vojne policije, bio ovlašten ulaziti u krug „ORE“ i obavljati očevid.

Identitet mrtve osobe saznao je 7-8 dana nakon obavljenog uviđaja, a nema saznanja zašto je u zapisniku o uviđaju i u kaznenoj prijavi mrtva osoba označena kao NN, iako je po datumima na istima razvidno kako su pisani mjesec dana nakon obavljenog uviđaja.

Isto tako, svjedok je, nakon predočavanja zapisnika o uviđaju, rekao da je istinito ono što stoji u njemu i da istražni sudac nije mogao doći na lice mjesta.

Na posebno pitanje braniteljice II-okrivljenika, svjedok je odgovorio da ne zna zašto je u dnevniku događanja naznačeno da je u 12,30 sati pronađena pretučena muška osoba i da ne dopušta mogućnost da su podaci u istom netočni, a zbog proteka vremena ne može se sjetiti svih podataka koji su uneseni u dnevnik događaja. Po njemu, podaci u dnevniku događaja moraju biti vjerodostojni samo zato što je tako napisano.

Nadalje, rekao je da ne zna tko je fotografirao tijelo, no poznato mu je da je izvršeno fotografiranje jer je vidio fotodokumentaciju. Ne sjeća se da bi u šatoru, u kojem je pronađeno tijelo, vidio bilo što drugo ili bilo kakav predmet kojim bi eventualno bile nanesene ozljede.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio da je u trenutku pisanja zapisnika o uviđaju znao identitet ubijene osobe i da ne zna zašto je u kaznenoj prijavi navedena NN osoba.

Na posebno pitanje člana vijeća, svjedok je odgovorio da tragove na licu mjesta izuzima krim. tehničar.

Svjedočenje Tugomira Huseinovića

Svjedok je rekao da je 1991. godine radio kao krim. tehničar u PU sisačko-moslavačkoj, a o događaju od 07. rujna 1991. godine nema saznanja. Naime, rekao je da je primljena dojava o pronađenom mrtvom tijelu jedne osobe u krugu „ORE“, no s obzirom da ih pripadnici ZNG-a ili HV-a nisu pustili u krug „ORE“, vratili su se u Sisak. Ne sjeća točno dana, no zna da je bio dan. Pripadnike policije na licu mjesta nije vidio.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio da je bio obaviješten od operativnog dežurstva PU Sisak, kao i dežurni istražni sudac, te da nije pisao nikakvo izvješće, jer očevid nije obavljen, a pri tom svemu se nikom nije požalio na činjenicu da im nije bilo dopušteno obaviti očevid, jer ih jedan od vojnika nije pustio da uđu u prostor „ORE“.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da se ne sjeća točno da li se radilo o 07. rujnu 1991. godine.

Svjedočenje Mije Čondića

Svjedok je rekao da je u kritičnom vremenu bio djelatnik PP Sisak, vođa patrole za intervenciju. Sjeća se dojave da se u krugu „ORE“ nalazi mrtvo tijelo jedne osobe, no ne sjeća se tko je to dojavio. Nakon dojave je sa kolegama Josipom Juračkom i Božidarom Beđincom krenuo na lice mjesta, kako bi provjerili dojavu. Prilikom ulaska u krug „ORE“ nije bilo nikakvih problema, a koliko se sjeća, vidio je mrtvo tijelo u dvorištu, okrenuto na leđa. Ne sjeća se je li, nakon što je obavijestio operativno dežurstvo da je dojava točna, ostao na licu mjesta sačekati dolazak očevidne ekipe ili je napustio lice mjesta. Ne sjeća se da li je po dolasku na lice mjesta ikoga drugoga vidio ondje vidio, tko bi eventualno došao prije njega.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio da se ne sjeća da li su, dok se nalazio na licu mjesta, ondje došli Marijan Jergović, Darko Lepesić i Tugomir Huseinović. Dok se on nalazio na licu mjesta, nitko nije dirao niti pomicao mrtvo tijelo. Ne sjeća se koliko je mrtvo tijelo bilo udaljeno od čvrstog objekta niti je li u krugu „ORE“ bilo šatora.

Rasprava će se nastaviti 01. ožujka 2010. godine u 9,30 sati. Pozvat će se svjedok Božidar Bađinac.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica vijeća svjedoke upozorava samo na dužnost svjedočenja te posljedice davanja lažnog iskaza, dok na prava svjedoka da ne odgovore na pojedina pitanja nije upozorila niti jednog svjedoka;*
- *Predsjednica vijeća postavila je slijedeće sugestivno pitanje svjedoku Marijanu Jargoviću: „Da li je bilo šatora u prostoru ORE?“. Na to je branitelj I-okrivljenika rekao „ da mora prigovoriti budući je to školski primjer sugestivnog pitanja“;*
- *zamjenik ŽDO-a postavlja sugestivna pitanja, na što vijeće ne reagira, a niti branitelji okrivljenika;*
- *predstavnici Ureda za podršku svjedocima prisutni su ovom suđenju te daju psihološko/pravnu pomoć svjedocima na hodniku ispred sudnice;*
- *suđenje je popraćeno zaštitnim mjerama (pravosudni policajaci prilikom ulaska u sudnicu pregledavaju sve prisutne u publici, no pregled se vrši s ugašenim detektorima za metal);*

- *tehnički uvjeti u sudnici su otežani, radi nedostatka klima uređaja i svježeg zraka, radi čega se otvaraju prozori, no potom je salušanje otežano zbog buke sa ulice. U publici je ukupno 25 osoba.*

01. ožujka 2010. godine - nastavak dokaznog postupka

Izveštava Tino Bego, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Tino Bego i Milena Čalić Jelić, Documenta, Zagreb, Nebojša Paunović, Ured OEES-a u Zagrebu, novinar Večernjeg lista, obitelji optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Sisačko-moslavačke županije

Saslušani su slijedeći svjedoci: dr. Mira Stambolija, Josip Juračak, Božidar Bađinac, Drago Matanović i Ivan Klapić. Salušan je i sudsko medicinski vještak dr. Stevo Kovačević.

Svjedočenje dr. Mire Stambolija

Svjedokinja je iskazivala sukladno kao na zapisniku spisa Kio-63/09 od 23. listopada 2009. godine te nije imala išta za dodati.³

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedokinja je odgovorila da se ne može sjetiti da li su klinički znakovi smrti bili rani ili kasni, a ukoliko je postojala najmanja mogućnost preživljavanja osobe, ne bi je ostavila na licu mjesta, već bi joj pružila pomoć. Izjavila je da nije bila u mogućnosti utvrditi uzrok smrti, budući se to utvrđuje na patologiji, te da se ne sjeća da li je nekog obavijestila da je osoba preminula od udarca tupo-tvrđim predmetom.

Nadalje, odgovorila je da u hitnim slučajevima na lice mjesta izlaze vozač, sestra i liječnik, osobne podatke upisuje sestra, a dijagnozu i terapiju upisuje liječnik, te da u knjizi protokola ne stoji vrijeme dolaska za izlaske na lice mjesta, jer se u konkretnom slučaju radi o jednom specifičnom slučaju, no sve to navodi načelno.

Na posebna pitanja braniteljice II-okrivljenika, svjedokinja je odgovorila da je uobičajeno da se svi podaci u knjigu protokola upisuju odmah, a najkasnije po dolasku intervencije, te da je u protokolu njezin rukopis, osim slova NN, koje je upisala sestra ili tehničar koji su na lice mjesta izašli s njom, te da su svi podaci u protokolu pisani odmah po dolasku u ambulantu.

Na posebno pitanje člana vijeća svjedokinja je odgovorila da je do 1991. godine radila sveukupno 7 godina.

Na posebna pitanja II-okrivljenika, svjedokinja je odgovorila da od 1993. godine radi na dermatologiji i da sada ne bi odgovarala koji su rani, a koji kasni uzroci smrti, kako ne bi nešto krivo rekla.

Svjedočenje Božidara Bađinca

³ *Svjedokinja je iskazala kako se ničeg ne sjeća i da je u istrazi saznala kako je bila na „ORI“ i konstatirala smrt ubijenog, no da se ona toga stvarno ne sjeća.*

Svjedok je iskazao da se konkretnog događaja uopće ne sjeća, kao ni da je bio na „ORI“, niti da je tamo pronađeno mrtvo tijelo neke osobe, da je od 1990. godine bio zaposlen u posebnoj policiji u Zagrebu, a od 1991. godine u Sisku, također u posebnoj jedinici, a zbog protoka vremena ne može se sjetiti da li je kao djelatnik policije obavljao kakav očevid u prostoru „ORE“.

Poznaje kolege Miju Čondića i Josipa Juračka i dozvoljava da je s njima bio na nekoj intervenciji, no ne zna na kojoj.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio da su na intervenciju uvijek išle dvije ili tri osobe, ali sastav djelatnika se mijenjao.

Zamjenik ŽDO Sisak predložio je da se svjedoku predoči fotodokumentacija događaja, no branitelj I-okrivljenika se protivio zatraženom, smatrajući da je navedena dokumentacija sporna te da će tražiti izdavanje iste iz spisa.

Rješenje Vijeća

Vijeće je odlučilo da svjedoku neće predočavati fotodokumentaciju.

Na posebno pitanje člana Vijeća svjedok je odgovorio da voditelj ophodnje kroz radne naloge vodi evidenciju izlazaka na intervencije.

Svjedočenje Josipa Juračka

Svjedok je iskazao da se ne sjeća događaja iz rujna 1991. godine, kao niti da je u krugu „ORE“ pronađeno mrtvo tijelo osobe, da je 1991. godine radio u policiji, gdje bez prekida radi i danas, da je 1991. godine radio sve policijske poslove, no da se ne može svega sjetiti, ali da je znao biti i u ophodnji. Vjerojatno je bio u patroli sa Božidarom Bađincem, no ne sjeća se događaja.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio da nisu isti ljudi u sastavu policije išli na intervencije već su se mijenjali.

Svjedočenje Drage Matanovića

Svjedok je iskazivao sukladno kao na zapisniku spisa Kio-63/09 od 23. listopada 2009. godine. Nadodao je da u navedenom razdoblju nije bio na „ORI“, budući je bio na operaciji bubnjića i to od 28. kolovoza do 07. rujna 1991. godine, a nakon toga je bio na bolovanju. Do prvih saznanja o kritičnom događaju došao je prošle godine, kada je ispitivan pred istražnim sucem, a okrivljenike ne poznaje niti se sjeća da bi ikada s njima razgovarao o navedenom slučaju.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je pojasnio raspored prostorija u zapovjedništvu. Naveo je da je prva prostorija s desne strane bila njegova kancelarija, da je Ivan Klepić bio u logističkom objektu te da su prostorije uglavnom bile prazne, budući su svi bili na terenu, a on na bolovanju. U objektu s desne strane bila je smještena specijalna policija, koja je imala sredstva za komunikaciju, stoga smatra da je postojala mogućnost komunikacije sa policijom iz tog objekta. Rekao je da se ne sjeća imena pripadnika specijalne policije, da nije poznavao ni svoje ljude, a kamoli ostale.

Na „ORI“ su bili prisutni njegov evidentičar Jasmin Dizdarević i logistika.

Nadalje, odgovorio je da je u to vrijeme postojala komunikacija između vojske i policije, no nije se dogodila situacija da bi vojska morala obavještavati policiju.

Nije bilo osobe koja je bila zadužena za komunikaciju sa policijom, već je to bila dužna učiniti svaka osoba koja je došla do takvog podatka.

U navedeno vrijeme vladala je potpuna konfuzija. ZNG je bio ustrojen u okviru MUP-a, zbog toga jer je tek 10. travnja 1991. godine ustrojeno Ministarstvo obrane RH.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenika, svjedok je odgovorio da se ne sjeća koliko je bilo pripadnika specijalne policije te da ista nije bila pod njegovom ingerencijom već ingerencijom MUP-a, te da nakon ustroja ZNG-a nije ulazio u prostore specijalne policije, osim u lipnju 1991. godine, i to zbog raspodjele imovine (oružja, borbene tehnike...)

Na posebno pitanje braniteljice II-okrivljenika, svjedok je odgovorio da se ne sjeća da li je u to vrijeme u „ORI“ bio stacioniran liječnik, no da je liječnik sa postrojbom bio na terenu. Ne sjeća se da bi u „ORI“ postojali bilo kakvi šatori.

Nadalje, rekao je da su se u vrijeme dok je on bio zapovjednik bataljuna događali manji incidenti (upravljanje motornim vozilom u alkoholiziranom stanju), dok nikakvih većih incidenata nije bilo.

Na posebno pitanje člana vijeća, svjedok je odgovorio da je njegov formacijski zamjenik bio Tomislav Skender, koji je u to vrijeme bio na terenu, a kasnije je poginuo u Sunji, da je od 10. do 26. lipnja 1991. godine vršena kontrola ulazaka i izlazaka postrojbi iz kruga „ORE“, da je poslije toga to bilo sve teže kontrolirati.

Svjedočenje Ivana Klepića

Svjedok je iskazivao sukladno kao na zapisniku spisa Kio-63/09 od 06.11.2009.godine.⁴

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedok je odgovorio da nije znao da li je II-okrivljenik bio raspoređen u Letovaniću u kritičnom razdoblju, da je Božo Budimir bio zapovjednik, tj. na čelu operativne grupe za Sisak i Banovinu.

Na posebno pitanje branitelja I-okrivljenog, svjedok je odgovorio da je tijekom 1991. godine na „ORI“ bila specijalna policija te da je dio ljudi iz iste prešao u ZNG. Nije mu poznato do kada je specijalna policija ostala na „ORI“. Misli da su u krugu „ORE“, sa lijeve strane, bili postavljeni šatori, no nije mu poznato čiji su bili i kome su pripadali, no pretpostavlja da se radilo o šatorima JNA, jer kako su vojarne padale, tako su se sredstva dovozila u krug „ORE“.

Na posebno pitanje braniteljice II-okrivljenog, svjedok je odgovorio da je na „ORI“, u vrijeme kada je došlo do prelaska pripadnika specijalne policije u ZNG, bio stacioniran liječnik postrojbe, no kasnije je išao na teren zajedno sa postrojbom, jer nije bilo potrebe da bude stacioniran na „ORI“.

Vještačenje dr. Steve Kovačevića, specijalista patologije i sudske medicine

Vještak je rekao da je u rujnu 1991. godine obducirao mrtvo tijelo tada nepoznatog muškarca, koje je nađeno 07. rujna 1991. godine u Galovu, na području bivše „ORE“.

⁴ Svjedok je iskazao da se ničeg ne sjeća.

Obdukciji su nazočili krim. tehničari PU Sisak, na kojima je bilo da uzmu otiske prstiju pokojnika i učine fotografsko snimanje. Prilikom vanjskog pregleda vještak je našao niz povreda u obliku brojnih krvnih podljeva u području trupa i okrajina, koje su bile izdužene i pravilne, širine oko 3 cm. Zaključio je da su nanesene izduženim sredstvom značajne težine, kakvih postoji čitav registar, a bez dvojbe se može raditi i o plastičnoj palici - pendreku. Nadalje, našao je i tri kratke rane sjekotine na desnoj strani čela i gornjem desnom očnom kapku te ožiljak od operacije crvuljka.

Prilikom unutarnjeg pregleda, našao je mnogostruke prijelome II – XI lijevog, te III – IX desnog rebra, prodor zraka u oba prsišta, razderotine površine pluća, krvarenje u pluća – jače lijevo, tzv. kolaps odnosno stisnuće pluća i prisustvo zraka u prsištima i pod kožom grudnog koša. Nadalje, vještak je utvrdio kako je čin umiranja trajao neko vrijeme, smatra najmanje sat vremena, budući su se razvile promjene koje nastaju uslijed krvarenja, a to su mrljasti crni podljevi na unutrašnjoj površini srca.

Kao uzrok smrti naveo je mnogostruke prijelome skoro svih rebara, što je prouzrokovalo mnogostruke razdore pluća, krvarenje iz pluća i prodor zraka u prsišta i potkožje prsnog koša.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, vještak je odgovorio da se ovako povrijeđena osoba mogla kretati vrlo kratko i vrlo otežano, a s obzirom da nije bilo tragova obrambenih pokreta, vještak smatra da su povrede zadobivene u ležećem stavu udarcima po trupu, ekstremitetima i koljenima, koje sugeriraju i snažan pad na prednju stranu tijela.

Branitelj I-okrivljenika prigovorio je iskazu vještaka. Smatra da je isti pristran u ovom predmetu, da je promijenio iskaz, s obzirom da je najprije naveo da se osoba sa ovakvim povredama nije mogla kretati, a nakon intervencije zamjenika ŽDO Sisak vještak je bio upoznat sa svojim prethodno datim iskazom.

S obzirom na navedeno branitelj I-okrivljenika zatražio je izuzeće ovoga vještaka.

Rješenje Vijeća

Temeljem čl. 250. ZKP-a u vezi čl. 39. st. 4. ZKP-a, Vijeće je odbilo prijedlog branitelja za izuzećem stalnog sudskog vještaka medicinske struke dr. Steve Kovačevića.

Vještak je dodao da na hipotetska pitanja može pružiti samo hipotetski odgovor, jer se zaista ne može isključiti mogućnost da je netko tako teško povrijeđen mogao učiniti i par koraka, jer kad bi ih neko uočio, a on kategorički odbio mogućnost, učinio bi pogrešku.

Nadalje, vještak je na pitanje zamjenika ŽDO Sisak odgovorio da je do gubitka svijesti najvjerovatnije došlo u stanju šoka, koji je nastao nakon povređivanja, no u prvim trenucima nakon nanošenja povreda osoba je mogla biti sačuvane svijesti, budući nisu nađene povrede centralnog sustava koje bi mogle uzrokovati trenutni i duboki gubitak svijesti.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, vještak je odgovorio da je on poduzeo mjere za utvrđenje identiteta pokojnika, a podatke o kojoj se osobi točno radi dobio je od krim. policije. Rekao je da su u pravilu dva do tri krim. tehničara prisutna obdukciji, no u konkretnom slučaju se ne sjeća koliko ih je bilo. Nadalje, vještak je odgovorio da je naznačio vrijeme koje je proteklo od povređivanja do umiranja, te da točno vrijeme smrti zaista ne može utvrditi, no da nije pronašao znakove, prije svega truležne, koji bi se razvili pod djelovanjem povišene temperature, koje nastupaju ovisno o temperaturi okoline. Rekao je da je zapisnik o obdukciji dostavio istražnom sucu, bez podataka o identitetu poginulog.

Vještak je odgovorio da se u dijapazonu sredstava kojima su nanese povrede mogla naći i drvena letva, budući su povrede nanese čvrstim, pravilnim, izduženim predmetom, te da ostaje kod tvrdnje da povrijeđeni nije bio u mogućnosti, tj. nije vršio obrambene pokrete, a da se na tijelu osobe tragovi vezivanja nekad vide, a nekad ne.

Na posebna pitanja braniteljice II-okrivljenika, vještak je odgovorio da su vanjske povrede nanese dosta jakim intenzitetom, jer su one samo vanjska obilježja povreda koje su utvrđene na rebrima i plućima, dakle moralo se raditi o dosta snažnim udarcima, a da se ne može označiti kojom su silom djelovala sredstva koja su izazvala povrede na nogama i u području prsnog koša.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, vještak je odgovorio da se ne može isključiti da su povrede nastale djelovanjem izduženog predmeta pravilnog oblika, dakle da se ne može isključiti kako se radi o kamenom bloku, no ne može sa sigurnošću reći da se zaista radi o kamenu, betonskoj cigli, komadu drveta i slično.

Na posebno pitanje člana Vijeća, vještak je odgovorio da je po nađenim povredama nemoguće zaključiti da li su iste nastale od strane jedne ili više osoba.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO Sisak predložio je pribavljanje:

- originalne knjige dežurstva za inkriminirano vremensko razdoblje,
- protokola dežurstva kola hitne pomoći u Sisku za navedeno razdoblje

te da se pozove i kao svjedok ispita Vesna Ivanjek.

Branitelj I-okrivljenika pridružio se prijedlogu zamjenika ŽDO Sisak u odnosu na pribavljanje originalne knjige dežurstva i protokola dežurstva kola hitne pomoći u Sisku za inkriminirano vremensko razdoblje te je predložio:

- novo sudsko - medicinsko vještačenje na okolnost vremena nastanka smrti oštećenika, budući se danas prisutni vještak na tu okolnost nije mogao izjasniti,
- izuzimanje zapisnika o obdukciji od 09.09.1991.godine,
- izuzimanje zapisnika o uviđaju i fotodokumentacije očevida.

Braniteljica II-okrivljenika predložila je da se:

- od MUP-a, tj. Ministarstva obrane zatraže podaci, odnosno bilo kakva dokumentacija o osobama koje su bile stacionirane u „ORI“ u vremenu od 06. do 09. rujna 1991. godine.

Rješenje Vijeća

Prihvaćeni su prijedlozi zamjenika ŽDO i branitelja I-okrivljenika, a vještačenje na okolnost utvrđenja smrti pokojnoga provest će se po stalnom sudskom vještaku Josipu Škaviću.

Obijen je prijedlog braniteljice II-okrivljenog kao nevažan, te prijedlog branitelja I-okrivljenog za izdvajanjem zapisnika o uviđaju i fotodokumentacije očevida.

Nastavak rasprave određen je za **12. travnja 2010. godine u 9,30 sati**, kada će se kao svjedokinja pozvati Vesna Ivanjek.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica Vijeća svjedoke upozorava samo na dužnost svjedočenja te posljedice davanja lažnog iskaza, dok na prava svjedoka da ne odgovore na pojedina pitanja nije upozorila niti jednog svjedoka.*
- *Predstavnici Ureda za podršku svjedocima prisutni su u ovom suđenju te daju psihološko/pravnu pomoć svjedocima na hodniku ispred sudnice.*
- *Suđenje je popraćeno zaštitnim mjerama pravosudnih policajaca koji prilikom ulaska u sudnicu pregledavaju sve prisutne u publici, no pregled se vrši s ugašenim detektorima za metal.*
- *Branitelj I-okrivljenika prilikom prigovaranja na pristranost vještaka rekao je: „da smatra da je vještak pristran i zbog toga što sjedi uz zamjenika ŽDO-a“, a navedeno nije ušlo u zapisnik.*

12. 04. 2010. godine - nastavak dokaznog postupka

Izvjestava: Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Nebojša Paunović, OSCE Zagreb, Milena Čalić-Jelić, Documenta, Zagreb, novinari Večernjeg lista i Jutarnjeg lista, obitelj optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Sisačko-moslavačke županije

Konstatirano je da su na raspravu pristupili svi pozvani svjedoci.

Svjedočenje Vesne Ivanjek, kćerke žrtve

Svjedokinja je iskazala da se sjeća događaja od 07. rujna 1991. Bila je subota, kod kuće su bili i njena majka i otac, između 11:00 i 11:30 sati u kuću su ušla trojica naoružanih vojnika. Svu trojicu je poznavala iz viđenja jer ih je viđala u selu. Tražili su njenog oca. Njenoj majci je pozlilo te se onesvijestila. Kako je s majkom bila u drugoj sobi nije vidjela sam čin odvođenja oca, ali misli da on nije pružao nikakav otpor prilikom uhićenja, jer se nije čula nikakva buka niti povišeni glasovi. Vidjela je kako ga sprovode u zadnji dio automobila crvene boje, dio koji je namijenjen prijevozu stvari. Ocu su bile liscama od naprijed vezane ruke.

Svjedokinja je dalje iskazala da su nakon očevo privođenja susjedi Josip Posavec i danas pokojni Ivica Krulić obilazili institucije po Sisku pokušavajući saznati gdje je Slavko Ivanjek, ali ništa nisu uspjeli saznati, čak im je savjetovano da ništa ne pitaju jer je tako bolje za sve.

Tijekom slijedećeg tjedna, svjedokinja je sa djedom bila kod kuće kada je došao policajac te ih izvjestio da joj je otac ubijen na „ORI“. Njena je majka to saznala na radnom mjestu te joj je pozlilo pa je prevežena u bolnicu u Sisak. Nekoliko dana nakon te obavjesti, susjed Josip Posavec je dovezao tijelo njena oca te je otac sahranjen na mjesnom groblju u Letovaniću.

Svjedokinja je izjavila da je njen otac bio sklon pretjeranom konzumiranju alkohola te bi u pijanom stanju govorio svašta što je bilo neprimjereno u ono vrijeme, tako npr. da hrvatska

vojska nema nikakve šanse protiv „JNA“, koja je jedna od najjačih vojnih sila Europe. Svjedokinja je dodala da se njena majka požalila Josipu Jagodiću, jer se bojala za svog supruga da bi ga netko mogao ubiti i baciti u Kupu.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedokinja je odgovorila da nije čula da bi njen otac psovao tadašnjeg predsjednika RH Franju Tuđmana, te nadalje da je tada imala 17 godina.

Na posebno pitanje braniteljice II-okrivljenika, svjedokinja je iskazala da je njen otac na dan privođenja imao na sebi obučene sivo-crne karirane hlače te gornji dio trenirke. Ne zna što je bilo sa osobnim dokumentima njena oca, da li ih je tada imao kod sebe ili su naknadno pronađeni u kući.

Čitanje i vršenje uvida u materijalne dokaze

Vijeće za ratne zločine izvršilo je uvid u slijedeće dokaze:

- Nalaz sudskog vještaka dr. Josipa Škavića od 12.03.2010.;
- Očevidnik PU Sisačko-moslavačke; upis pod rednim brojem 841, od 07. rujna 1991. godine, iz kojeg je vidljivo da su očevid obavili krim. tehničar Tugomir Huseinović, Marijan Jergović te operativni djelatnik Darko Lepšić;
- Protokol bolesnika Hitne medicinske pomoći Sisak za 1991., upis pod brojem 20538, njegovu istovjetnost preslici u spisu priloženu na str. 303 i 304;
- Dnevnik događaja PU Sisačko-moslavačke od 01. kolovoza 1991. pa nadalje, pod brojem 2373, od 07. rujna 1991. godine u 13:50 sati upisana je dojava Bavdaž Mihaela sa „ORE“ o nepoznatom čovjeku, pretučenom, koji ne može ništa o sebi reći, upućena djelatnicima Ručnovu i Furdiju, njegovu istovjetnost preslikama u spisu na str. 17;
- Zapisnik o uviđaju, sačinjenom 28. listopada 1991.;
- Zapisnik o obdukciji od 09. rujna 1991.;
- Spis Kio-63/09;
- Foto-dokumentaciju očevida.

Branitelj I-okrivljenika je stavio **primjedbu** na presliku u sudskom spisu Protokola bolesnika navodeći da se na preslici ne vidi vrijeme izlaska vozila hitne pomoći, dok je na originalu razvidno da je to 13:45 sati, kako stoji i u popratnom dopisu. Nadalje je stavio primjedbu na presliku Očevidnog upisnika PU Sisak jer se iz iste ne vidi vrijeme odlaska na očevid.

Dokazni prijedlozi

Branitelj I-okrivljenika je **predložio** sudskom vijeću da izvrše uvid u original zapisnika o obdukciji od 09. rujna 1991. priloženom u spisu Kir-416/91, jer u istom nema naznake osobe nad kojom je izvršena obdukcija.

Vijeće je **prihvatilo prijedlog** te izvršilo **uvid** u zapisnik o obdukciji.

Branitelj I-okrivljenika **predložio** je daljnje dokaze: da se postavi upit PU Sisačko-moslavačkoj o indentifikaciji tijela Slavka Ivanjeka, jer je svjedok Josip Posavec izjavio da je samo preuzeo tijelo, a ne izvršio formalnu identifikaciju.

Zamjenik ŽDO se **nije protivio** dokaznom prijedlogu.

Vijeće je donijelo rješenje kojim je **prihvaćen** prijedlog branitelja I-okrivljenika te će se zatražiti navedeni podatak od PU Sisačko-moslavačke.

Slijedeća rasprava zakazana je za **11. svibnja 2010. u 9:30 sati**.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica vijeća svjedokinju je upozorila samo na dužnost svjedočenja te posljedice davanja lažnog iskaza dok je nije upozorila na prava da ne odgovori na pojedina pitanja niti ju je, kao kćerku žrtve, uputila na njeno pravo da postavi odštetni zahtjev;*
- *Tek nakon što se svjedokinja u jednom trenutku izravno okrenula i pregledala prisutne u sudnici, predsjednica vijeća je nejasno upitala da li prepoznaje nekog od prisutnih kao osobu koja je učestvovala u privođenju njena oca, svjedokinja je prepoznala II-okrivljenog te ga naslovila prezimenom i rekla ti si bio u mojoj kući 1992., na što je on odvratio 1993., a nitko od stranaka u postupku niti iz vijeća nije zatražio pojašnjenje te komunikacije. To prepoznavanje nije ušlo u sudski zapisnik;*
- *Predsjednica vijeća je prihvatila predložene dokaze branitelja I-okrivljenog te slijedeću raspravu zakazala tek kroz 30 dana, iako su okrivljenici u pritvoru već 6 mjeseci.*

11. svibnja 2010. godine - nastavak dokaznog postupka

Izvjštava: Tino Bego, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Tino Bego i Milena Čalić Jelić, Documenta, Zagreb, Nebojša Paunović, OSCE, Zagreb, novinar Večernjeg lista, obitelji optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Sisačko-moslavačke županije

Saslušani su svjedoci Barica Ivanjek i Vesna Ivanjek.

Svjedočenje Barice Ivanjek⁵

Svjedokinja je iskazala da je njezin pok. suprug Slavko Ivanjek, kada je odveden iz kuće, na sebi imao košulju kratkih rukava i hlače, ali ne sjeća se koje boje, da je bio između 170 i 180 cm

⁵ Podsjetimo se da je svjedokinja u svom iskazu datom na ročištu dana 22.02.2010. godine izjavila kako su se odjednom pred njenom kućom, gdje je živjela sa suprugom, sada pok. Slavkom Ivenjak, kćerkom i svojim ocem u poslijepodnevnim satima došle 4 ili 5 njoj nepoznatih osoba u maskiranim uniformama i odvele njenog supruga. Navedene osobe su došle automobilom marke „Zastava“. Način na koji je odveden suprug, zbog čega je odveden i da li je primijenjena sila ne zna jer ništa nije čula. Jedino je primijetila, kada su započela ratna zbivanja na ovom području, da su susjedi po selu širili priče da je njen suprug Srbin i da su ga izbjegavali, a u selu su se već organizirale straže, tj. dežurstva, a njenog supruga nisu zvali niti je bio na straži, no misli da je bio jednom, ali kako je bio sklon alkoholu više ga nisu zvali.

visine, težine oko 75 kg, imao je crnu kosu, tj. tamnu kosu, na tijelu je imamo ožiljak od operacije slijepog crijeva, a na jednoj od podlaktica je imao tetoviranu glavu djevojke.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, svjedokinja je odgovorila da je pokojnik na nogama imao natikače.

Na posebna pitanja braniteljice II-okrivljenika, svjedokinja je odgovorila kako ne vjeruje da je pokojnik kod sebe imao osobnu ili zdravstvenu iskaznicu, te da istog nije vidjela prije ukopa.

Zamjenik ŽDO Sisak je predložio da se svjedokinji predoči fotodokumentacija očevida, kako bi se izjasnila da li se radi o njenom pok. suprugu i da li je na sebi imao odjeću koja se nalazi na fotografiji.

Nakon navedenog svjedokinja je navela da nije sigurna da bi mogla pogledati fotodokumentaciju očevida i prepoznati pok. supruga. Nakon nekoliko minuta je pokušala pogledati fotodokumentaciju, no počela je plakati i tresti se i nije mogla izvršiti prepoznavanje. Svjedokinja je u stanju šoka izvedena iz sudnice, nakon čega je pozvana hitna pomoć da bi joj se pružila liječnička pomoć.⁶

Pročitano je dopis PU sisačko – moslovačke, Odjela krim. policije od 19. 04. 2010. godine, na koji su branitelji I i II okrivljenika stavili primjedbe, smatrajući kako je isti neistinit.

Zamjenik ŽDO Sisak **predložio je** da se na okolnost prepoznavanja pokojnog Slavka Ivanjeka ispita Vesna Ivanjek, kćer pokojnika.

Rješenje Vijeća

Ispitati će se Vesna Ivanjek.

Svjedočenje svjedokinje Vesne Ivanjek ⁷

Svjedokinji je predočena fotodokumentacija očevida PU Sisačko–moslovačke od 11. 10. 2002. godine, te je nakon brižljivog razmatranja fotografija sa sigurnošću navela da je na fotografijama njezin pok. otac Slavko Ivanjek.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, svjedokinja je odgovorila da je njezin otac prilikom odvođenja bio obučen isto kao na fotografijama.

Stranke su izjavile da nemaju daljnjih dokaznih prijedloga za nadopunu dokaznog postupka.

Obrana I-okrivljenog Ivice Kosturina

Konstatirano je da iskazuje suglasno kao na zapisniku spisa Kio-63/09 od 02. 10. 2009. godine te kao na zapisniku spisa Kir-011/09 od 30. 09. 2009. godine.

⁶ Pogledati zapažanja monitora.

⁷ Podsjetimo se da je svjedokinja na ročištu dana 11. 05. 2010. opisala svoja saznanja o odvođenju oca, kako im je javljeno da je isti ubijen te o preuzimanju i sahranjivanju njegova tijela.

Nadalje, iskazao je kako uopće nije siguran da se navedeni slučaj desio 07. 09. 1991. godine. Nadodao je da Slavko Ivanjek nije bio fizički niti na jedan način maltretiran od strane II-okrivljenika i njega, ali da postoji mogućnost da je prilikom ispitivanja kod istražnog suca iskazao da je čuo jauke oštećenog, no toga se ne sjeća, jer je bio pod strašnim pritiskom policije. Iskazao je da su II-okrivljeni i on predali pokojnika živog i zdravog, koji je normalno hodao i izašao van iz automobila, dežurnim policajcima na „ORI“, o čemu postoji dokumentacija koja je izgubljena.

Nadalje, naveo je kako je isključivi motiv dolaska do kuće pokojnika bila prijava njegove supruge te da pokojni nije imao lisice na rukama kada su ga izvodili iz njegove kuće, već su mu ih stavili nakon odvođenja iz Mjesnog ureda.

Na posebna pitanja zamjenika ŽDO Sisak, zašto je tijekom istrage iskazao da je oštećeni dobio par šamara u društvenom domu, isti je odgovorio da ga on nije udario, no da je svih ovih 18 godina policija neprekidno vršila pritisak na njega govoreći mu da je on svjedok, da samo tako kaže, da će se za ostalo oni pobrinuti. Isto tako, rekao je da se ne sjeća da je izjavio da je II-okrivljeni izašao iz vozila i da je tada čuo pokojnika kako jauče te da je to rekao zbog pritiska državnog odvjetnika, a da nije postojala nikakva dokumentacija o predavanju pokojnika na „ORU“.

Nadalje, I-okrivljenik je odgovorio da su nakon nekoliko dana od kritičnog događaja s njim na „ORI“ dva policajca i jedna osoba u civilu obavili razgovor.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, isti je odgovorio da u kritično vrijeme nije bio zadužen sa policijskom palicom, a od naoružanja je imao samo vojno naoružanje koje je zadužio na „ORI“ 05. 06. 1991. godine. Umirovljen je 1996. godine, nakon ranjavanja, a tijekom Domovinskog rata bio je dva puta ranjen i to 1993. u Blinskom kutu i 1995. za vrijeme VRA „Oluja“.

Njegov branitelj predao je dokumentaciju o odlikovanjima svoga branjenika.

Na posebna pitanje braniteljice II-okrivljenika, I-okrivljenik je odgovorio da se zbog proteka vremena ne sjeća, no kako postoji mogućnost da je prilikom predavanja pok. Slavka Ivanjeka policajcima rekao zbog čega istog dovodi, te da je prilikom ispitivanja u kancelariji Drage Matanović na „ORI“ bio sastavljen zapisnik, no da se ne sjeća da li je nešto potpisivao.

Na posebno pitanje zamjenika ŽDO Sisak, I-okrivljenik je odgovorio da II-okrivljenik nije mogao imati policijsku palicu, jer oni tada nisu zaduživali iste, te da nije bio naoružan.

Obrana II-okrivljenog Damiraa Vrbana

Konstatirano je da isti iskazuje suglasno kao na zapisniku spisa Kio-63/09 od 02. 10. 2009.

Nadalje, iskazao je kako je dva ili tri dana od kritičnog događaja zajedno sa I-okrivljenikom pozvan na ispitivanje u „ORU“ i sjeća se da je tada vidio Dragu Matanovića, a prilikom ispitivanja I-okrivljenika, koji je bio ispitivan prije njega, sjeća se da je Drago Matanović komentirao da svatko snosi odgovornost za ono što je učinio i ako je nešto učinio, da će ostati bez posla u vojsci, te da je prvi puta o smrti Slavka Ivanjeka čuo kada je bio pozvan na ispitivanje u „ORU“.

Na posebna pitanja zamjenika ŽDO Sisak, II-okrivljenik je odgovorio kako prilikom ispitivanja oštećenog u Društvenom domu u Letovaniću, koje je trajalo vrlo kratko, bio prisutan I-okrivljenik, a on je bio vani i čuo je povišene glasove jednog i drugog, da nije bilo nikakve prisile prilikom ulaska oštećenika u tovarni prostor automobila, da je isti imao lisice na rukama, a I-

okrivljenik mu je pomogao ući u automobil. Nadalje, iskazao je da je I-okrivljenik vozio u pravcu Siska, između Letovanića i Žažine zaustavio je vozilo, cijelo vrijeme vožnje oštećenik je galamio, policijska palica je cijelo vrijeme bila u vozilu i I-okrivljenik ju nije nosio sa sobom.

Na posebna pitanja branitelja I-okrivljenika, II-okrivljenik je odgovorio da je oštećeni prilikom dovoženja na „ORU“ nije imao vidljivih ozljeda i normalno je izašao iz automobila, a vidio je kako je I-okrivljenik udario oštećenog 3-4 puta policijskom palicom po nogama. Nadalje, odgovorio je da je kritičnog dana prvi puta došao na „ORU“, vidio je desetak osoba u šarenim uniformama koji su se kretali, nitko im se nije obratio, a I-okrivljenik je odveo oštećenog u prvu zgradu sa desne strane.

Na posebna pitanje braniteljice II-okrivljenika, II-okrivljenik je odgovorio da je tek na ispitivanju 2-3 dana od kritične zgrade saznao da je Slavko Ivanjek ubijen i to od ljudi koji su ga ispitivali. Pitali su ga da li postoji mogućnost da je oštećenik izbačen iz vozila.

Rekao je da niti jednu poznatu osobu nije vidio na „ORI“ prilikom dovođenja oštećenog te da je, koliko se može sjetiti, oštećenik na sebi imao hlače i košulju, no ne sjeća se što je imao na nogama.

Pročitani su izvodi iz kaznene evidencije za I i II okrivljenika te je utvrđeno da isti do sada nisu kažnjavani.

Stranke su izjavile da nemaju prijedloga za nadopunu dokaznog postupka.

Govori stranaka

Zamjenik ŽDO Sisak u završnoj riječi naveo je kako smatra da su I i II okrivljeni počinili kazneno djelo koje ima se stavlja na teret, budući nema nikakve dvojbe da su toga dana okrivljenici sa još dvije osobe otišli do kuće Slavka Ivanjeka, te ga najprije odveli u Društveni dom, a onda nakon kraćeg ispitivanja utovarili u tovarni prostor automobila te s njim krenuli u pravcu Siska, a da bi kasnije tijelo istog bilo pronađeno u jednom od šatora na „ORI“. Tijekom postupka, iskazima svjedoka, a i materijalnom dokumentacijom može se kronološki prikazati cijeli događaj.

Nadalje, zamjenik ŽDO Sisak naveo je da obrana okrivljenih želi uvjeriti sud da predmetno kazneno djelo isti nisu počinili, već da je to učinio netko drugi na „ORI“, jer su oni Slavka Ivanjeka tamo predali u relativnom dobrom stanju, budući je normalno izašao iz automobila i došao do dežurane, gdje su ga ostavili, a takva obrana usmjerena je ka izbjegavanju kaznene odgovornosti.

Cjelokupni provedeni postupak ukazuje na zaključak da oštećeni nije na „ORU“ doveden sa neznatnim povredama, kako okrivljenici žele prikazati, već praktički u takvom stanju da je smrtni ishod kod njega neminovan.

Nadalje, imajući sve navedeno u vidu, optužba smatra da su počinitelji djela jedino mogli biti I i II okrivljeni i da nema nikakve logike u njihovoj tvrdnji da bi netko iz „ORI“ oštećenom nanio opisane povrede.

Dakle, optužba smatra da su oni jedini bili u situaciji da počine ovo kazneno djelo, slijedom čega se predlaže da se proglase krivim i osude po zakonu.

Branitelj I-okrivljenika u završnoj riječi naveo je kako se optužba u predmetnom slučaju poziva na čl. 3. st. 1. toč. a, čl. 13. i 32. Ženevske konvencije, kao i čl. 2. i 4. Dopunskog protokola

Ženevskom konvencijama i da obrana smatra kako se radi o nekritičkom pozivanju na citirane odredbe, stoga je optužba pravno neutemeljena iz slijedećih razloga:

1. Optužba ignorira odredbu čl. 4. st. 1. Konvencije, kojom je određen krug zaštićenih osoba i koje propisuju da hrvatski državljani koji su bili žrtvom nekakvog nasilnog čina, počinjenog od pripadnika hrvatskih oružanih snaga ne pripadaju pod skupinu osoba koje štiti 4. Konvencija, te se takvi nasilni čini ne mogu kvalificirati kao ratni zločin, budući se za ta kaznena djela odgovara prema Kaznenom zakonu RH i prema tome pozivanje na Konvenciju predstavlja povredu KZ-a iz čl. 368. ZKP-a;⁸
2. U čl. 13. st. 1. Protokola 2, koji propisuje da civilno pučanstvo na području pod vlastitom civilnom vlasti, koje nije bilo pod privremenom okupacijom, ne može ni na koji način biti predmetom napada u smislu Konvencije i Protokola;
3. Optužba, očito svjesna istaknutih nemogućnosti, pokušava predmetni slučaj podvesti pod naprijed navedene povrede međunarodnog prava, na način što ističe da je oštećenik u alkoholiziranom stanju prijetio i psovao Franju Tuđmana, no povod za intervenciju zahtjev je obitelji, a čin nasilja izvan vojnih operacija na području pod civilnom vlašću vlastite države i to protiv vlastitog državljanina, ne može biti kvalificiran kao ratni zločin.

Branitelj I-okrivljenika detaljno je analizirao dokaze te je istaknuo kako analizirani dokazi ne potvrđuju činjenične navode optužnice, da se postavlja pitanje tko je ozlijedio oštećenika, na kojem mjestu i čime su nanesene, kada je nastupila smrt, gdje je nastupila smrt, je li utvrđen identitet leša pronađenog na „ORI“, identitet obduciranog tijela i njegova istovjetnost s donesenim tijelom, te je predložio donošenje oslobađajuće presude i, u svakom slučaju, rješenje o ukidanju pritvora.

Braniteljica II-okrivljenika u završnoj riječi navela je kako, ne zanemarujući pravnu kvalifikaciju djela koje se stavlja I i II-okrivljeniku na teret, moli od vijeća da posebnu pažnju obrati na dokaze koji nisu provedeni i činjenice koje nisu utvrđene niti u istražnom, a niti u provedenom postupku.

Nakon toga braniteljica je analizirajući iskaze pojedinih svjedoka iznijela teze na kojima temelji obranu, a koji su proizašli iz iskaza svjedoka i koje je sud propustio utvrditi, a koje obrana II-okrivljenika smatra bitnim. Stoga smatra da su obrane I i II-okrivljenika sasvim u skladu sa dokazima koji su izvedeni u provedenom postupku, te je zamolila vijeće da ne sudi na temelju indicija nego stvarno dokazanog činjeničnog stanja te da donese oslobađajuću presudu uz puštanje II-okrivljenika iz pritvora.

Zamjenik ŽDO Sisak naveo je da suprotno navodima obrane I-okrivljenika, smatra da su odredbe Ženevske konvencije Protokola, na kojima se temelji optužba, u konkretnom slučaju primjenjive, tim više jer su okrivljenici oštećenog, koji je hrvatski državljani, smatrali protivnikom, odnosno neprijateljem, jer su smatrali da je simpatizer suprotne strane. Isto tako, u prilog navedenom ide i činjenica da je I-okrivljenik prilikom dovođenja oštećenog na „ORU“ izjavio: „Evo, doveo sam vam četnika“.

Branitelj I-okrivljenika naveo je kako je državni odvjetnik prilikom istražnog postupka postavljao hipotetska pitanja okrivljeniku, na koje je isti davao hipotetske odgovore.

I-okrivljenik je u završnoj riječi naveo da se pridružuje završnoj riječi svog branitelja te da nema što za dodati, osim što ukazuje na nelogičnost iskaza dr. Stambolija te da je oštećenog priveo isključivo zbog prijave njegove supruge.

⁸ Članak 368. ZKP-a taksativno nabroja povrede kaznenog zakona

II-okrivljenik je u završnoj riječi naveo da se pridružuje završnoj riječi svoje braniteljice te da nema što za dodati.

GLAVNA RASPRAVA DOVRŠENA

Objava presude bit će **12. 05. 2010. godine u 13,00 sati**.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednica vijeća svjedokinju Baricu Ivanjek nije upozoravala na dužnost svjedočenja, posljedice davanja lažnog iskaza te da nije dužna dati odgovore na pojedina pitanja, no to je navedeno u raspravnom zapisniku;*
- *Svjedokinja Barica Ivanjek prije predočavanja fotoelaborata sa fotografijama mrtvog tijela njenog supruga nije bila upozorena od strane vijeća o kakvim se fotografijama radi, već je jedino upitana da li je u stanju pogledati iste, na što je svjedokinja odgovorila da nije sigurna, no da će pokušati, nakon čega joj je predsjednica vijeća otvorila elaborat i predočila fotografije, te je istoj odmah pozlilo, počela se tresti i plakati i u stanju šoka je izvedena uz pomoć kćeri u hodnik pred sudnicom. Tada je vijeće napravilo pauzu te je sve prisutne zamolilo da izađu pred sudnicu (rodbina okrivljenika, novinari i monitori), iako se u samoj sudnici sa hodnika čulo plakanje i zapomaganje svjedokinje. Dakle, svi su bili potkraj svjedokinje koje se tresla i plakala. Ovakvim postupkom vijeće je zanamarilo svjedokinju i izložilo je nepotrebnoj neugodnosti, dopustilo je da istu u stanju šoka rodbina okrivljenika gleda dok pokušava doći do zraka i čeka kola hitne pomoći. Isto tako, vijeće je prije samog svjedočenja trebalo kontaktirati ured za podršku svjedocima kako bi prije uvida u fotodokumentaciju bilo utvrđeno da li je svjedokinja u stanju isto obaviti, trebalo je pokušati upoznati ju o sadržaju fotografija, tim više jer je svjedokinja već ranije bila hospitalizirana u psihijatrijskoj ustanovi, na što je utjecala smrt njenog sušruga. S navedenim je vijeće bilo upoznato, budući je svjedokinja prilikom prvog svjedočenja to navela.*

12. svibnja 2010. godine - objava presude

Izvjštava: Tino Bego, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Tino Bego i Milena Čalić Jelić, Documenta, Zagreb, Nebojša Paunović, OSCE, Zagreb, novinar Večernjeg lista, obitelj optuženih te predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata Sisačko-moslavačke županije

Vijeće Županijskog suda u Sisku je nakon vijećanja i glasovanja donijelo, a predsjednica vijeća objavila

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDU

kojom su I-okrivljeni Ivica Kosturin i II-okrivljeni Damir Vrban

krivi

što su:

dana 07. rujna 1991. godine u 11,30 sati u Letovaniću, kao pripadnici oružanih snaga Republike Hrvatske, za vrijeme trajanja oružanih sukoba na širem području grada Siska, nakon zaprimljene dojave da mještани sela Letovanić, civil Slavko Ivanjek u alkoholiziranom stanju po javnim mjestima vrijeđa i psuje predsjednika RH Franju Tuđmana i govori da će Srbi pobijediti u ratu, samo zbog toga, suprotno odredbama čl. 3. st. 1. toč. a, čl. 13. i čl. 32. IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine i čl. 2. i 4. Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II) od 08. lipnja 1977. godine, otišli njegovoj kući, fizički ga svladali i liscama vezali ruke na leđima, nakon čega su ga najprije odveli u prostoriju Mjesnog ureda Letovanić gdje su ga tukli rukama i nogama, a zatim su ga tako vezanog utrpali u tovarni sanduk automobila Zastava Polly bez registracije i krenuli s njime u pravcu Siska, da bi u nenaseljenom dijelu ceste između sela Letovanić i Žažina, zaustavili automobil, iznijeli Slavka Ivanjek iz tovarnog sanduka vozila i gumenim palicama snažno izudarali po tijelu nanijevši mu krvne podljeve na trupu i ekstremitetima, mnogostruke prijelome skoro svih lijevih rebara i prijelom trećeg do desetog rebra desno, krvne podljeve i kolaps pluća s prodorom zraka u oba prsišta, pristajući time da ga usmrte, te ga tako pretučenog dovezli i ostavili na području prijevremene vojarne zvanom „ORA“ u Galdovu, uslijed kojih ozljeda je kod Slavka Ivanjka ubrzo nastupila smrt,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba civilnu osobu mučili, nečovječno postupali i ubili,

čime su time počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva – označeno i kažnjivo po čl. 120. st. 1 OKZRH.

Stoga je **I-okrivljeni Ivica Kosturin** po čl. 120. st. 1 OKZRH, **osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina,**

te, **II-okrivljeni Damir Vrban** po čl. 120. st. 1 OKZRH, **osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina,**

Temeljem čl. 63. st. 1 KZ-a I-okrivljeniku je u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 30. rujna 2009. godine, pa nadalje, a II-okrivljeniku vrijeme provedeno u pritvoru od 02. listopada 2009. godine, pa nadalje.

Temeljem čl. 122. st. 1 u vezi čl. 119. st. 2 toč. 1 i 6 ZKP-a, okrivljenici su dužni platiti troškove kaznenog postupka u iznosu od 3.515,00 kn, te paušalni iznos sudu od 1.000,00 kn svaki.

Rješenje vijeća

Temeljem čl. 102.st.4. ZKP-a, produljen je pritvor okrivljenicima koji može trajati do pravomoćnosti presude.